

Opinia nr 1/2006 o projekcie rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie warunków, jakim muszą odpowiadać postanowienia regulaminu studiów w uczelniach publicznych i niepublicznych niespełniających wymagań określonych w art. 56 ust. 2 lub w art. 58 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym

§ 1

1. Nie budzi zastrzeżeń podstawa prawna rozporządzenia.
2. W intytulacji niepotrzebne jest dodatkowe wskazanie, że rozporządzeniodawcy chodzi o uczelnie publiczne i niepubliczne. Wskazanie to wydłuża i tak długą intytulację. Zakres podmiotowy rozporządzenia wynika jasno z treści przywołanych przepisów ustawy tj. z art. 56 ust. 2 i z art. 58 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.
3. Zasadnicze zastrzeżenia budzi ogólny charakter opiniowanego projektu rozporządzenia. Stosownie do stanowiska doktryny i praktyki legislacyjnej (*por. w tej sprawie S.Wronkowska i M. Zieliński, Komentarz do zasad techniki prawodawczej, Wyd. Sejmowe, Warszawa 2004, s.230*), **akt wykonawczy do ustawy winien zawierać regulacje funkcjonalnie uzupełniające ustawę**. Tymczasem lektura opiniowanego projektu prowadzi do wniosku, że **treść projektowanego rozporządzenia stanowi w przeważającym stopniu odwzorowanie, a wręcz nawet kalkę treści zawartych w art. 162 ustawy, nie zaś funkcjonalne uzupełnienie zalecanej tam regulacji**. Elementy uzupełnienia regulacji ustawowej zawartej są tam jedynie w par. 1 pkt 3, pkt 5, pkt 7, pkt 9 i pkt 10.
4. Na tle par. 118 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie zasad techniki prawodawczej (Dz. U. Nr 100, poz.908) nasuwają się wątpliwości dotyczące powtarzania w treści projektu rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki treści przepisów ustawy. Zasady techniki prawodawczej wyraźnie wskazują, że "nie powtarza się przepisów ustawy upoważniającej oraz przepisów innych aktów normatywnych".
Tekst projektowanego rozporządzenia natomiast operuje takimi powtórzeniami, w dodatku zbudowanymi czasem w sposób całkowicie albo fragmentarycznie odmiennie wobec treści zawartych w przepisie ustawy. Przykładowo czynności określone w języku ustawy "uzyskiwanie zaliczeń" czy "składanie egzaminów" w tekście projektu rozporządzenia określone zostają sformułowaniami zaczerpniętymi z języka potocznego typu "zaliczanie zajęć" czy "zdawanie egzaminów". Wprawdzie takie potoczne sformułowania są zrozumiałe i być może nie wprowadzają poważniejszych nieporozumień, to jednak taka praktyka nie odpowiada zasadom prawidłowej legislacji. Nawet jeśli uznamy, że zakaz sformułowany w art. 118 rozp. w sprawie zasad techniki prawodawczej ma względny charakter, to nie wydaje się, by treścią zawartą w art. 162 ustawy można było przypisywać cechę niewystarczającej komunikatywności uzasadniającej konieczność zastosowania w rozporządzeniu wykonawczym bardziej komunikatywnych sformułowań. Zastosowanie natomiast w projekcie rozporządzenia innej terminologii aniżeli w ustawie może budzić wątpliwości co do potrzeby regulowania przepisami projektowanego rozporządzenia oraz wątpliwości co do rangi norm odtwarzanych z tekstu prawnego (*por. S.Wronkowska i M. Zieliński, op.cit., ss.238-239*).
5. Nasuwają się liczne wątpliwości co do struktury treści rozporządzenia. Stosownie do treści art. 160 ustawy regulamin studiów reguluje dwa zakresy spraw : organizację i tok studiów a także związane ze studiami prawa i obowiązki studenta. Konsekwentnie w treści art. 162 ustawodawca określił, które ze spraw należących do zakresu regulacji regulaminowej winny być uwzględnione w treści rozporządzenia wykonawczego Ministra Edukacji i Nauki. Zaliczył do nich: sprawy związane z organizacją i tokiem studiów (pkt 1-4) oraz sprawy dotyczące związanych ze studiami praw i obowiązków studenta (pkt 5 lit. a-g). Należy zakładać, że taka struktura - konstrukcja tych dwóch przepisów ma swoje uzasadnienie. Zakres spraw uregulowanych w rozporządzeniu zasadniczo odpowiada regulacjom art. 162 ustawy, niektóre z przepisów projektu rozporządzenia stanowią rozwinięcie treści przepisów ustawy. Natomiast struktura treści opiniowanego rozporządzenia tylko w nieznacznym stopniu różni się od struktury treści art. 160 i art. 162 ustawy - przykładowo w projekcie rozporządzenia sprawy regulowane w jego punkcie 4 (warunki odbywania studiów według indywidualnego planu studiów i programów nauczania) oraz w jego punkcie 6 (tryb skreślenia z listy studentów) mają inne miejsce niż w strukturze treści ustawy.
6. Budzi zastrzeżenia uzasadnienie projektu rozporządzenia. Brakuje wskazania dotyczącego obligatoryjnego charakteru rozporządzenia, wzmianki o zakreśleniu ram czasowych na wydanie rozporządzenia (*por. art. 275 ust. 3 ustawy*). Uzasadnienie mylnie wskazuje, że " rozporządzenie stanowi akt wykonawczy do art. 162 ustawy". Rozporządzenie bowiem, jeśli wejdzie w życie, będzie aktem wykonawczym w stosunku do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, wydanym jedynie na podstawie upoważnienia , którego zakres został wytyczony przepisem art. 162 w/w ustawy.
7. Na wniosek Parlamentu Studentów Rada Główna Szkolnictwa Wyższego widzi celowość rozważenia przez projektodawcę rozporządzenia następujących postulatów :
 - a. dodania w par. 1 punktów określających -
 - zasady ustalania średnich semestralnych i rocznych ocen i punktów ECTS,
 - tryb i sposób informowania o uzyskanych wynikach z egzaminów i zaliczeń,
 - termin i sposób podawania do wiadomości planów oraz programów studiów;
 - b. czy w par. 1 pkt 10 mógłby otrzymać brzmienie :
 - "warunki przeprowadzania egzaminu komisyjnego, w tym skład komisji przeprowadzającej egzamin komisyjny oraz formy tego egzaminu z uwzględnieniem prawa studenta do wyznaczania obserwatora lub rejestrowania przebiegu egzaminu";
 - czy pkt 6 mógłby otrzymać brzmienie :

- "tryb skreślenia z listy studentów, przesłanki i tryb stwierdzenia niepodjęcia studiów, przesłanki i tryb stwierdzenia braku postępów w nauce";
- c. nadto proponuje się rozważenie uwzględnienia :
 - postanowienia regulaminu, określającego, które zajęcia są obowiązkowe (art. 189 ust. 2 pkt 1)
 - postanowienia regulaminu o sposobie informowania o treści regulaminu.

§ 2

Opinię otrzymuje Minister Edukacji i Nauki.

Przewodniczący Rady Głównej
Jerzy Błazejowski